

ה י כ ל

הבנעט"ט

מאסף למשנת החסידות, תולדותיה וגנזיה

שנה יד • גליון לט

חורף תש"פ

יוצא לאור ע"י

מכון הבעש"ט

מוסד להפצת תורת הבעש"ט

הרב נחום גרינוואלד

לייקוואוד

עורך

חברי המערכת:

הרב דוד אולידורט

ברוקלין

הרב ברוך אבערלאנדער

בודאפעסט

הרב מנחם מענדל קסטל

בני ברק

מחיר לגיליון \$10

ISSN 1545-8423

Copyright © 2019

לשליחת מאמרים ותגובות:

Machon Habesht

37 Maplewood Terrace

Lakewood, NJ 08701

MachonHabesht@gmail.com

עיצוב ועימוד: לוי רבינוביץ

lyr5754@gmail.com

הגהה: מנחם מענדל אקסלרוד

Menachem3434@gmail.com

משולחן המערכת

נכנסים אנו בשער ההיכל השלושים ותשעה. ההיכל שהורחב מלא וגדוש על שוליו מכל טוב מכמני החסידות, והוא שופע מאמרים בכל התחומים ובכל המדורים. דורשי וצמאי דעת ימצאו שעות של קורת רוח בצל ההיכל.

נציין כאן דוגמאות מהמאמרים המקוריים: במדור 'גנוזות' אנו מדיפסים חלק מהגהותיו בקבלה של הגה"ק בעל 'אמרי יוסף מספינקא', מתוך גיליונותיו לספה"ק 'עץ חיים'. במדור 'אור החסידות' הבאנו מאמר נאה מאת הרב י. דנדרוביץ, בו מתחקה אחר עקבותיו של פתגם חסידי שנאמר בגרמניה וזכה להתייחסותם של גדולי צדיקי פולין.

במדור 'אגרות הצדיקים' מביאים אנו, בפרסום ראשון, אגרת מאת ה'מנחת אלעזר', ובצידה את מכתבו של נמען האגרת, שהיה חותנו של הגאון בעל 'שבט הלוי', בו הוא מבקש את ברכת ה'מנחת אלעזר' לשידוך בתו עם הגאון. התכתבות זו פותחת לפנינו חלון חדש לתולדות גדולי ישראל בדור האחרון.

במדור 'אלה תולדות' הבאנו מאמר מאלף מאד אודות אחת הדמויות החסידיות מבית קוצק וגור, מהאריות שבחבורה, רבי בן ציון מאוסטרוב. המאמר פורס בפנינו יריעה עוצרת נשימה על דמותו המיוחדת, שפרטים רבים מתולדות קוצק וגור שזורים בה. מאמר נוסף במדור זה הוא אודות אחד מגאוני חסידי חב"ד, רבי אריה ליב זיוואוו, אב"ד הומיל ותלמידו של ה'צמח צדק', מתוך עובנו של החוקר הבלתי נשכח הרה"ח ר' יהושע מונדשיין ע"ה.

במדור 'דרכי החסידות' הבאנו מאמר יסודי, ובו מבאר הרה"ג ר' חיים רפפורט את מנהג החסידיים לאכול בסוכה בשעת גשם.

הפעם נגענו כאן רק בקצה המטה, שכן קצר המצע מלהזכיר את כל המאמרים, שכל אחד מהם מהווה בנין שלם ויצירה מקיפה. ובנוסף לכל זה, גם המדורים 'ספרים', 'מכתבים למערכת' ו'זוזות' עמוסים בפירות יצירתם של מיטב כותבי מחקרי החסידות ותולדותיה.

אנו תקוה שגיליון זה, כקודמיו, ימצא חן בעיני הקוראים, וירם את קרן החסידות.

קוראים נכבדים!

הרוצים להשתתף בגיליון הבא לשלוח מאמרים, הערות והארות מתבקשים להקליד על דיסק, או לכתוב בכתב-יד ברור על צד אחד של הגיליון, ובשורות מרווחות כדי להקל עלינו בסידורם הנכון, ותודה למפרע.

המערכת משאירה לעצמה את הזכות לבחור ולהחליט איזה מאמר ראוי לדפוס, לשנותו או לשפרו.

המאמרים נכתבו על דעת הכותבים בלבד

כל הזכויות שמורות למערכת, ואין להדפיס או לפרסם מאמרים ומכתבים המובאים בקובצינו בלי קבלת רשות בכתב מהמערכת.

הקובץ הבעל"ט יופיע א"ה בחודש ניסן תש"פ

תאריך אחרון לשלוח חומר לא יאוחר מט"ו טבת תש"פ

בתוכן:

ט	הגהות וגליונות לספר 'עץ חיים' לרח"ו	מגנזי ההיכל ה'אמרי יוסף' מספינקא
טז	הרוע שבקנאות במשנת אדמו"ר הזקן בעל ה'תניא'	אור בהיכל הרב נחום גרינוואלד
לא	מטבע של אש – עקבותיו של פתגם חסידי שנאמר בגרמניה	הרב ישראל דנדרוביץ
נד	שירי נכר והעלאתם אל הקדושה במשנת הבעש"ט ותלמידיו הקדושים	הרב יג. דוב גרינוואלד
עה	מכתבים ושיחות מהרה"ק מקאפוסט	אגרות הצדיקים ה'מגן אבות' מקאפוסט
פז	התכתבות עם ר' מרדכי געלבער מפרעשבורג אודות השתדלות לטובת ת"ח אחד ואודות גמר שידוך בתו עם הגאון בעל 'שבט הלוי' זצ"ל	ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש
צה	ספר 'שם טוב קטן' והשפעתו על מנהגי תנועת ה'בעל שם טוב'	דרכי החסידים הרב נחמ' טייכמן
קז	ישיבה בסוכה וברכתה בעת הגשמים	הרב חיים רפופרט
קלג	ההקפדה על אתרוגי קלבריה בכתבי אדמו"ר הרש"ב ובתולדותיו	הרב ברוך אבערלאנדער
קנה	לפשר פרשה סוערת של פדיון שבויים בידי כ"ק אדמו"ר הזקן	אלה תולדות הרב מנחם מענדל שטראקס
קעה	זיו אריה – הגאון רבי אריה ליב זיוואוו זצ"ל	הרב יהושע מונדשיין ע"ה
קצו	מגדולי הרבנים תלמידי אדמו"ר בעל ה'צמח צדק'	הרב מנחם מענדל קסטל
רכא	פרקים נוספים במסכת חיייו של הגאון רא"ל זיוואוו זצ"ל	הרב ישראל אלטר גרובייס
רסז	תולדות רבי בן ציון רבינוביץ מאוסטרובה מגדולי חסידי קוצק וגור	משלחן הספרים הרב אליהו מטוסוב
רצג	על המהדורה השנייה של שו"ע אדה"ז וזיוף הסכמת אדמו"ר האמצעי	הרב מנחם גלרנטר
שח	אמת ובדיה בפגישת אדמו"ר ה'צמח צדק' וה'ערוך השלחן'	זוטות הרב יג. דוב גרינוואלד
שיז	צורת כתב התפילין של המגיד הגדול ממעזריטש – הוספות ותיקונים	תגובות מכתבים שנתקבלו במערכת